

БЕЛАРУСКІ ГІСТАРЫЧНЫ ЧАСОПІС

10
2019

**10 (243)
кастрычнік
2019 год**

Выдаецца са студзеня 1993 г.

Пасведчанне
аб рэгістрацыі
№ 1221
ад 14 студзеня 2013 г.

Выходзіць 12 разоў
у год (з ліпеня 2003 г.)

НАВУКОВА-ГІСТАРЫЧНЫ, НАВУКОВА-МЕТАДЫЧНЫ ЧАСОПІС

Заснавальнікі:

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства "Выдавецтва "Пачатковая школа", дзяржаўная навуковая ўстанова "Інстытут гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі", Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

Рэдакцыйная калегія:

Галоўны рэдактар **Максім Навумавіч Гальпяровіч**
Пётр Брыгадзін, Рыгор Васілевіч, Вячаслаў Давіловіч, Дзяніс Дук, Валерый Жук, Віктар Іўчанкаў, Аляксандр Каваленя, Аляксандр Каханоўскі, Венямін Космач, Уладзімір Кошалеў, Васіль Кушнер, Надзея Кушнер, Рыгор Лазько, Аляксандр Лакотка, Аляксей Літвін, Анатоль Люты, Вольга Ляўко, Ігар Марзалюк, Наталля Матусевіч, Аляксандр Радзькоў, Аркадзь Русецкі, Аляксандр Смолік, Сяргей Ходзін, Вітаўт Чаропка, Мечыслаў Часноўскі, Алег Яноўскі, Эдмунд Ярмусік.

Рэдакцыйная рада:

Уладзімір Адамушка, Канстанцін Бандарэнка, Сымон Барыс, Марыя Бяспалая, Аляксандр Вабішчэвіч, Уладзімір Гілеп, Аляксандр Груша, Аляксандр Гужалоўскі, Таісія Доўнар, Ларыса Жэрка, Аляксандр Корзюк, Аляксандр Кушнярэвіч, Вячаслаў Лазіцкі, Святлана Марозава, Леанід Мартынаў, Сяргей Новікаў, Алег Слука, Валерый Талкачоў, Людміла Трыгорлава, Уладзімір Тугай, Віктар Фядосік, Неаніла Цыганок, Анатоль Шаркоў.

Рэдакцыя:

Намеснік галоўнага рэдактара — Наталля Матусевіч, рэдактар аддзела — Вітаўт Чаропка, мастацкае афармленне, верстка — Надзея Пяткоўская, карэктурка — Людміла Шчэрба.

ЗМЕСТ

ГІСТОРЫЯ КУЛЬТУРЫ

Аляксандр Гужалоўскі **Культ Сталіна у беларускім выяўленчым мастацтве** 3

САЦЫЯЛЬНАЯ ГІСТОРЫЯ

Надзея Маторава **Выдаткі органаў мясцовага самакіравання беларускіх губерняў на сацыяльныя мэты (1875—1914 гг.)** 19

ГІСТОРЫЯ РЭЛІГІІ

Уладзімір Навіцкі **Партыйна-дзяржаўная палітыка ў адносінах да каталіцкай царквы ў БССР у 1945—1955 гг.** 27

ЛЮДЗІ ГІСТАРЫЧНАЙ НАВУКІ

Міхаіл Стралец, Анатоль Дулаў, Аляксандр Косаў, Таццяна Іванова	Веніямін Аркадзьевіч Космач: партрэт навукоўца і педагога	
--	--	--

МЕТОДЫКА. ВОПЫТ

Ольга Журавлевич	Самый большой урок в мире (Деловая игра для учащихся IX—XI классов)	3
Таццяна Шумель	Расія ў эпоху Пятра Вялікага (Сусветная гісторыя, VII клас)	4
Эмилия Хазанович	Революционное движение и политика царизма (Всемирная история, VIII класс)	5
Дарья Косякова	Изучение истории Холокоста в курсе всемирной истории в 9 классе	5
Арцём Карасевіч	Мінск гістарычны: памятныя месцы Вялікай Айчыннай вайны Квэст па старонках "Беларускага гістарычнага часопіса"	6
	Содержание	7
	Summary	7

У адпаведнасці з загадам
Вышэйшай атэстацыйнай камісіі
Рэспублікі Беларусь ад 4 ліпеня 2005 г. № 101
(у рэдакцыі загада Вышэйшай
атэстацыйнай камісіі Рэспублікі Беларусь
ад 2 лютага 2011 г. № 26)
"Беларускі гістарычны часопіс"
уключаны ў Пералік навуковых выданняў
Рэспублікі Беларусь для апублікавання
вынікаў дысертацыйных даследаванняў
па гістарычных і юрыдычных навук,
а таксама па мастацтвазнаўстве
і культуралогіі.

Адрас рэдакцыі: 220007, г. Мінск,
вул. Фабрыцыўса, 5, кабінет 115.
Тэлефон: 8(017)205-42-43.
<http://www.p-shkola.by>; e-mail: bhc.redaktor@tut.by
РУП "Выдавецтва "Пачатковая школа".
Падпісана да друку 23.10.2019 г.
Выхад у свет 30.10.2019 г. Афсетны друк.
Фармат 60x841/8.
Ум. друк. арк. 9,2. Ул.-выд. арк. 11,2.
Наклад 410 асобнікаў. Зак. 0906/19.
Надрукавана ў друкарні "Акварэль Прынт".
Таварыства з абмежаванай адказнасцю
"Прамкомплекс".
ЛД № 02330/78 ад 03.03.2014.
220070, г. Мінск, вул. Радзьяльная, 40-202.
Пасведчанне аб ДРВВРДВ № 2/16 ад 21.11.2013

Да ведама аўтараў!

За дакладнасць прыведзеных у артыкулах фактаў і цытат адказнасць
нясуць аўтары. Рэдакцыя можа друкаваць матэрыялы ў парадку
абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтараў. Навуковыя
артыкулы прымаюцца да разгляду з рэкамендацыяй кафедры (аддзела)
вучэбнай або навуковай установы. Рэцэнзаванне арганізоўвае рэдакцыя.
Да разгляду прымаюцца рукапісы аб'ёмам не больш за 20 старонак
(кегель 14, праз 1,5 інтэрвала) у двух экзэмплярах (абавязкова на
электронных носбітах). Неабходна ў допісах паведамляць свае прозвішча,
імя і імя па бацьку, кароткія звесткі пра сябе, пашпартныя даныя
(абавязкова асабісты нумар), адрас, тэлефон. Рукапісы не вяртаюцца.

© "Беларускі
гістарычны часопіс"
2019.